Yttrande över ärende från Diskrimineringsombudsmannen (DO)

(DO diarienr:220422-35)

Ärendebeskrivning

En sjuksköterska vid en barnavårdscentral som drivs av Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) har enligt anmälan till Diskrimineringsombudsmannen (DO), under samtal med underårig patient och dennes vårdnadshavare vid 5 årskontroll, talat på ett kränkande sätt som utgör trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567). I anmälan anges även att viss behandling dröjt. DO har med anledning av anmälan begärt svar från SLSO på ett antal frågor knutna till uppgifterna om kränkande utsagor och utebliven/försenad behandling.

Utredning

På uppdrag av ansvarig närsjukvårdschef har den ifrågavarande barnavårdscentralens verksamhetschef och enhetschef talat med den sjuksköterska som genomförde årskontrollen för att utreda de uppgifter som framförs i anmälan. I svaret till DO från ansvarig närsjukvårdschef framförs bl.a. följande. Samtal om föräldrarnas ursprung och barnets hudfärg togs upp då detta ansågs relevant för undersökningen. Andra utsagor relaterade till etnisk tillhörighet, såsom nedsättande kommentarer om folkgrupper eller hudfärg, förekom inte under samtalet. Behandlingen som inte gavs i samband med det avbrutna besöket gavs vid ett senare tillfälle.

Utredningen har inte gett stöd för att anmälaren och hennes barn har utsatts för trakasserier genom kränkande utsagor eller diskriminering p.g.a. utebliven behandling.

Rättsläget

Av diskrimineringslagen följer bl.a. att diskriminering är förbjuden i fråga om hälso- och sjukvård och annan medicinsk verksamhet. Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är en form av diskriminering och definieras som ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Etnisk tillhörighet är en diskrimineringsgrund.

Förvaltningens motivering till förslaget

SLSO ser allvarligt på uppgifter om förekomst av diskriminering i verksamheterna. Utredningen i det aktuella fallet ger dock inte stöd för att det förekommit diskriminering under det ifrågavarande vårdbesöket eller

p.g.a. utebliven behandling. I yttrandet till DO tillbakavisar därför SLSO uppgifterna om att det förekommit diskriminering under eller i samband med det aktuella vårdbesöket.

Förslag till beslut
Nämnden för Stockholms läns sjukvårdsområde föreslås besluta

att avge yttrande till DO i enlighet med beslutsunderlag inklusive yttrande från ansvarig närsjukvårdschef och sända beslutsunderlag och protokollsutdrag för kännedom till svarande enhet, samt

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Karin Persson
Tf. sjukvårdsdirektör

Bilagor:
Bilaga 1: Yttrande från närsjukvårdschefen för Primärvård Södra
Bilaga 2: Begäran om yttrande från DO

Stockholms läns sjukvårdsområde
Primärvård Södra

YTTRANDE
2022-05-04

Diarienummer
SLSO 2022-1322

Diskrimineringsombudsmannen

Yttrande i ärende med dnr 220422-35

Med anledning av Diskrimineringsombudsmannens begäran lämnar Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) följande yttrande.

Verksamhetschefen vid BVC Hallunda har talat med vårdcentralens enhetschef och med den sjuksköterska som genomförde årskontrollen för att informera sig om vad som sades under besöket och få svar på de uppgifter som förs fram i anmälan. Yttrandet grundar sig på vad som framkommit under detta samtal, tillsammans med allmän information om hur besök vid inskrivning och årskontroll genomförs.

1. *SLSO:s uppfattning om det händelseförlopp och de omständigheter som beskrivs i anmälan.*

   Barnet listades på BVC Hallunda av vårdnadshavare via 1177 den 24 januari 2022. Barnet kallades till BVC för inskrivning och 5 årskontroll den 1 februari 2022 men barn och vårdnadshavare uteblev. Vårdnadshavaren kontaktade BVC dagen därpå och besöket bokades om till den 16 februari 2022. Vid nämnda datum genomfördes inskrivning och 5 årskontroll enligt gällande rutiner för sådana kontroller.

1. Under besöket efterfrågades och belystes en lång rad faktorer som kan vara av vikt för barnets hälsa. Det kan röra sig om både medicinska och sociala faktorer såsom språk, tidigare sjukdomar, vaccinationer etc. Hallunda BVC har stor erfarenhet av barn med föräldrar från andra länder och informations-inhämtning om ursprungsland, tolkbehov och andra därtill relaterade frågor förekommer ofta i samtalen. Vid det aktuella besöket lyftes hudfärg då det ansågs relevant för rekommendation om vidare behandling med D-vitamin (Livsmedelsverkets råd om D-vitamintillskott till riskgrupper, se särskilt s. 8, 23 och 25).
   Besöket avbröts i förtid av vårdnadshavaren.

   Den 15 mars 2022 kontaktade vårdnadshavaren BVC via 1177 och bokade in tid för kompletterande besök och vaccination. I samband med inbokning av detta

Region Stockholm
Box 45436
104 31 Stockholm

Telefon: 08-123 400 00
Fax: 08-123 495 46
E-post: registrator.slso@regionstockholm.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016
www.slso.regionstockholm.se

andra besök hade vårdnadshavaren telefonkontakt med BVC:s enhetschef då önskemål som sådan kontakt hade framförts. Det kompletterande besöket genomfördes sedan enligt gängse rutiner.

2. *Stämmer de uppgifter som framgår av anmälan?*

   Uppgifterna om vilka kontroller och besök som genomförts är korrekta, med undantag för angivet datum för kontakt med BVC den 16 februari (denna kontakt togs den 15 mars 2022 som anges ovan). Frågor om föräldrarnas ursprung och samtal om barnets hudfärg togs upp och belystes under samtalet då detta ansågs relevant för den aktuella undersökningen. Andra utsagor relaterade till etnisk tillhörighet, såsom nedsättande uttalanden om folkgrupper eller negativa kommentarer om hudfärg, förekom inte under samtalet.

3. *Anser SLSO att anmälaren och hennes dotter har utsatts för diskriminering i form av trakasserier?*

   Nej. Frågorna som framfördes vid besöket ställdes i syfte att inhämta information relevant för barnets hälsa och vidare uppföljning.

4. *Anser SLSO att anmälaren och hennes dotter har utsatts för diskriminering genom att inte få den behandling som de skulle fått?*

   Nej. Behandlingen som inte gavs i samband med det avbrutna besöket gavs vid ett senare tillfälle. Verksamheten anser dock att enheten aktivt borde ha kontaktat familjen efter det avbrutna besöket för att säkerställa att denna behandling kom till stånd. Verksamheten kan dock inte se att det funnits orsaker till detta som kan knytas till någon diskrimineringsgrund.

Stockholm 2022-05-04

Martin Forseth
Närsjukvårdschef Primärvård
Stockholms läns sjukvårdsområde

Diskrimineringsombudsmannen

Ankom
Region Stockholm
2022 -04- 25
Dnr.....

Region Stockholm
Stockholms läns sjukvårdsområde

2022 -04- 27

Diarienummer: 220422-35
Handläggare: Carl Ekström

Region Stockholm
Box 30215
104 25 Stockholm

Begäran om yttrande

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har genom en anmälan uppmärksammats på att en person som besökt Barnavårdscentralen i Hallunda upplever att hon och hennes dotter har utsatts för trakasserier av barnavårdscentralens personal (se den bifogade anmälan). Mot bakgrund av detta har DO funnit anledning att inleda en tillsyn.

DO önskar att senast den **9 maj 2022** få skriftligt svar på nedanstående.

Diskrimineringsförbud

1. Redovisa Region Stockholms (regionen) uppfattning om det händelseförlopp och de omständigheter som beskrivs i anmälan.
2. Stämmer de uppgifter som framgår av anmälan?
3. Anser regionen att anmälaren och hennes dotter har utsatts för diskriminering i form av trakasserier? Om nej, redovisa grunden för er bedömning att det inte varit fråga om trakasserier. Om ja, ange på vilket sätt ni anser att anmälaren och hennes dotter utsatts för trakasserier.
4. Anser regionen att anmälaren och hennes dotter har utsatts för diskriminering genom att inte få den behandling som de skulle fått?

Övrigt

5. Övriga synpunkter som kan vara av vikt vid DO:s bedömning av ärendet.
6. Bifoga dokumentation som kan ha betydelse i ärendet (till exempel utredningar om trakasserier och annan kränkande behandling, uppföljningar och utvärderingar, e-postkorrespondens).

Ett yttrande från en region ska lämnas av behörig företrädare för denna. Bifoga behörighetshandlingar, till exempel fullmakt, delegationsordning eller liknande.

Diskrimineringsgrunderna

Diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Med etnisk tillhörighet avses enligt 1 kap. 5 § 3 DL nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är en form av diskriminering, 1 kap. 4 § 4 punkten diskrimineringslagen (2008:567), DL.

Offentlig anställning

Diskriminering är förbjuden även i andra fall än som avses i 5 eller 9-15 §§ DL när den som helt eller delvis omfattas av lagen (1994:260) om offentlig anställning 1. bistår allmänheten med upplysningar, vägledning, råd eller annan sådan hjälp, eller 2. på annat sätt i anställningen har kontakter med allmänheten. Det framgår av 2 kap. 17 § DL.

Carl Ekström
utredare

E-post: carl.ekstrom@do.se
Telefon: 08-120 20 856

Från: do@do.se
Skickat: den 16 mars 2022 15:56
Till: Diskrimineringsombudsmannen
Ämne: Anmälan om diskriminering (webbformulär)

Vilken verksamhet vill du anmäla?

Verksamhet i annat samhällsområde (exempelvis butik, sjukhus, bank, bussbolag)

Vad vill du anmäla?

Jag var på bvc med min dotter som är 5 år på en årskontroll. Olämpliga frågor ställdes och rasistiska kommentarer uttrycktes. Bakgrunden Jag är arab ljushyad min dotter är halvsomalier så hon är mörkare Första frågan "Oj varför är hon mörk?" Svar: Så blir det ibland när en vit och en svart får barn, coolt va? Hon förstod min passiva aggression men fortsatte. Hon sa att det var tråkigt att min dotter blev svart på sommaren och att hon inte borde gå ut i solen. "vart är pappan är från?" -Somalia "oj är det därför du skilde dig eller?" - Ursäkta? "ja jag har jobbat med de folket och dem är otroligt dåliga människor att jobba med så lata." - Vet inte hur detta är relevant eller lämpligt att prata om framför min somaliska dotter. Hon fortsätter sen prata med min dotter om mat och hälsa. Sen tar hon på min dotters hår och säger "Nej vad jobbigt och ha sånt där hår, du borde verkligen fläta det varje dag" - Min dotters hår är vackert och jag låter det vara utsläppt för hon tycker det är fint. Jag ställer mig upp och säger " Jag tror vi är klara här" Sen går jag och dottern hem. Trots jag informerade innan mötet och efter om att jag ville dotter skulle få sina vaccin så fick vi inget den dagen eller en kallelse förens jag ringde själv igen 16 februari 2022

Pågår det som du vill anmäla fortfarande?

Nej

Namn (på företaget eller organisationen)

BVC hallunda

Postnummer och ort

14568 hallunda

Vad tror du att det som du anmäler har samband med?

Etnisk tillhörighet

Varför tror du att det finns ett samband med det eller de alternativ du valt ovan?

Hon uttryckte tydligt avsky för somalier och mörkhy. Hon utryckte avsky för allt som afrikaner har mörkhy, oftast tjockt hår och stereotyper om att man är lat.